

ZPRAVODAJ

ÚVODNÍK

1/2022

Vážení a milí čtenáři,
přinášíme vám první letošní Zpravodaj.

Jako vždy vznikal delší dobu, ale články zůstávají aktuální.

Nejprve se ohlédneme za spokojeností se službami rané péče a podělíme se o novinky a nápady z naší služby. Informujeme o změnách v předepisování plen a o ePoukazech. Tentokrát se sešlo několik ohlasů na zajímavé knihy, některé najdete i v naší půjčovně knih. V rámci své praxe se u nás zajímalo o ranou péči více studentek v jednu dobu, než bývá běžné; díky tomu vznikl zajímavý rozhovor se všemi najednou. Navazujeme na seriál o Speciálně pe-

dagogických centrech a nyní vám představíme SPC Macháčkova v Plzni. Vybrali jsme pro vás tip na pomůcku pro společné hraní. Zkušenosti z rodin jsou vždy velkým obohacením, jsou konkrétní, obsahují tipy, které se osvědčily, nebo jsou to osobní sdělení, které mohou pohnout k zamyšlení nebo vás pozvat k dalším aktivitám.

Využijte inspirace!

Hodně slunce a vzájemného pochopení všem!

*Alice Pexiederová, poradkyně rané péče
a redaktorka Zpravodaje*

NOVINKY Z RANÉ PÉČE DIAKONIE

- [VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU SPOKOJENOSTI SE SLUŽBAMI RANÉ PÉČE DIAKONIE 2021](#) (STR. 3)
- [RANÁ PÉČE DIAKONIE JE NA INSTAGRAMU](#) (STR. 4)
- [„SEZNAMKA“](#) (STR. 5)

INFORMUJEME

- [ZMĚNY V PŘEDEPISOVÁNÍ PLEN A EPOUKAZY](#) (STR. 6)

PŘEČETLI JSME

- [VYPADLÁ Z HNÍZDA](#) (STR. 7)
- [MOLEKULY EMOCÍ](#) (STR. 8)
- [CVIČENÍ A TERAPIE PRO DĚTI S AUTISMEM - nejen pro děti s PAS](#) (STR.)

DOBROVOLNICTVÍ, PRAXE

- [STUDENTSKÁ ČTVERYLKA](#) (STR. 10)

PŘEDSTAVUJEME VÁM

- [SPC MACHÁČKOVA V PLZNI](#) (STR. 12)

POMŮCKY V PRAXI

- [POMŮCKA „PRO SPOLEČNÉ HRANÍ“](#) (STR. 15)

ZKUŠENOSTI Z RODIN

- [ČERNÍ KONĚ](#) (STR. 16)
- [ERGOTERAPIE V RC JABLÍČKOV](#) (STR. 17)
- [„NECHCI MÍT TAKOVÉHO BRÁCHU“](#) (STR. 18)
- [HRAJEME SI S MYŠ-LIŠ](#) (STR. 20)

[KONTAKTY](#) (STR. 22)

VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU SPOKOJENOSTI SE SLUŽBAMI RANÉ PÉČE DIAKONIE 2021

Koncem října minulého roku jsme rozesílali dotazník spokojenosti se službami naší služby klientským rodinám. Dotazník je pro nás každoroční příležitost dozvědět se názory z různých stran a vylepšit to, co je v našich silách a v možnostech zákona o sociálních službách. Moc děkujeme za všechny odpovědi. Sdílíme zajímavé informace, které z něj vyplynuly. **Odpovědi nám přišly od jedné pětiny našich klientských rodin.**

Na dotazník odpovědělo 58 respondentů. Třetina byla z Prahy, jako druhý byl nejvíce zastoupen Středočeský kraj, následovaly kraje Plzeňský a Ústecký. Věkové rozpětí dětí respondentů bylo rovnoměrně rozloženo, nejčastěji se vyskytovala odpověď 3 roky.

Osobní konzultace byla nejvíce vyhovující forma pro 70 % respondentů. Necelých 30 % uvedlo jako nejvíce vyhovující kombinaci více metod (osobní konzultace, telefonická konzultace, videohovor, e-mail a chat). Pouze jedna osoba označila jako nejvíce vyhovující e-mail nebo chat. V současné době nejvíce klienti využívají osobní konzultace v 70 % případů, v 10 % e-mail nebo chat, v 7 % telefonickou konzultaci a ve 12 % kombinaci těchto metod.

Frekvence kontaktů s poradkyní je zpravidla proměnlivá dle potřeby (43 % dotázaných), jinak většinou jednou za 3 měsíce (22 % dotázaných). Jako optimální počet osobních konzultací uváděli rodiče 6 za rok (tedy jedna konzultace za dva měsíce), často byla také zmiňována možnost 12 konzultací za rok (tedy jednou za měsíc).

Poradenství sociální pracovníce využívá 46 % respondentů. Jde spíše o nárazové poradenství při řešení konkrétních záležitostí, např. příspěvku na péči či průkazů mimořádných výhod. Většina rodin ho tedy nevyužívá pravidelně.

Dotázané rodiny uvádějí, že raná péče jim **nejvíce pomohla** prostřednictvím psychické podpory, poskytnutím užitečných informací (terapie, školka, nárok na příspěvky), ve zdokonalení komunikace a půjčováním pomůcek.

Postupy a pravidla při spolupráci s ranou péčí by respondenti hledali nejčastěji na webu, ve smlouvě o spolupráci nebo jim je poradkyně představila na první schůzce. Téměř všichni odpověděli, že o důvěrnost jejich informací je postaráno, pouze 4 dotázaní uvedli, že nevědí.

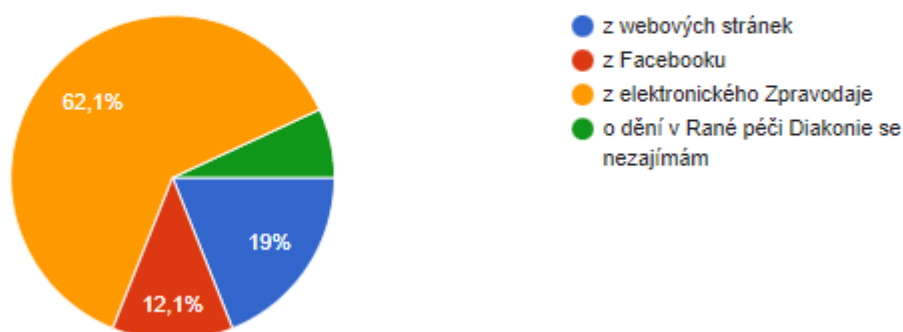
Odbornost poradkyň, jejich spolehlivost a způsob jednání s respektem k hodnotám rodiny byly hodnoceny jako výborné. Složení poradenského týmu hodnotili všichni dotázaní kladně, někteří zmiňovali, že poradenství sociální pracovníce zatím nevyužili.

Respondenti se **o dění v rané péči** nejčastěji dozvídají z elektronického Zpravodaje (62 %), následují webové stránky (19 %) a Facebook (12 %). Zpravodaj pravidelně sleduje 47 % dotázaných rodičů, 41 % ho sleduje občas a 12 % Zpravodaj nesleduje.

Anna Strenková, vyhodnotitelka dotazníku

Z jakého zdroje se dozvídám nejčastěji o dění v Rané péči Diakonie?

58 odpovědí

RANÁ PÉČE DIAKONIE JE NA INSTAGRAMU

Posouváme se dál v komunikaci na sociálních sítích. Nyní nás můžete najít i na Instagramu, který stále nabývá na uživatelské oblibě.

Najdete nás jako: **rana_pece_diakonie**. Radi bychom s vámi sdíleli více vlastního obsahu. Nechali

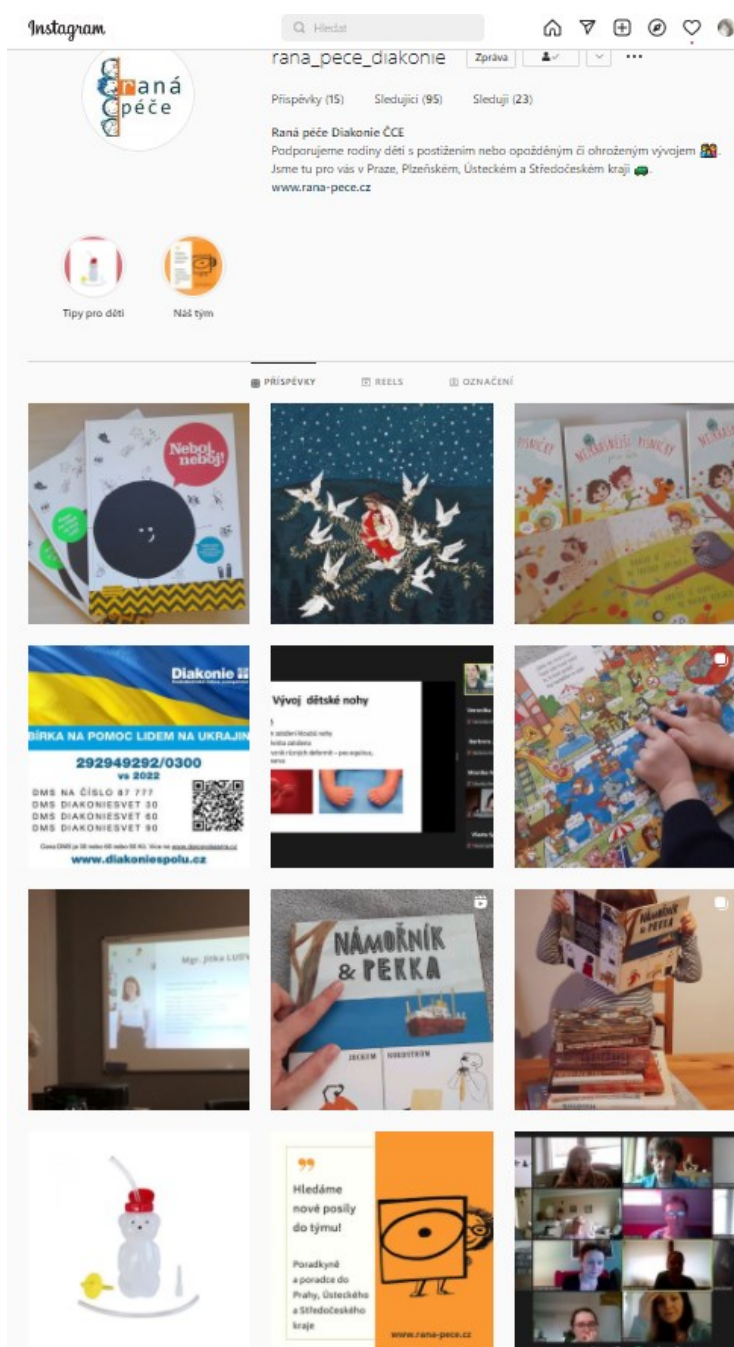
vás nahlédnout do pracovního života poradkyň, informovali vás o tom, co je u nás nového, jaké zajímavé hračky, pomůcky či knihy můžete se svými dětmi využívat. Budeme rádi za sledování.

Petra Rašková, odbornice na PR a komunikaci

www.instagram.com/rana_pece_diakonie/

FOLLOW US ON

„SEZNAMKA“

Poslední dobou z rodin zaznívají přání seznámit se s dalšími rodinami, najít dětem kamarády, čerpat ze zkušeností zkušenějších nebo sdílet něco konkrétního, například kvůli podobné diagnóze, věku dětí, tématům a třeba i v užším regionu.

V rámci naší služby se rodiny mohou naživo setkat jen na znakovacím kurzu, virtuálně se mohou potkat, když si přečtou článek dalších rodičů nebo komentář pod příspěvkem na Facebooku.

Setkání rodin na pracovištích rané péče se už nekonnají z mnoha důvodů.

Často se taková přání snažíme „ošetřit“ propojením rodin, kam jezdíme samy nebo na které získáme kontakty se svolením dalších rodin od kolegyň. Další možností je předávání kontaktů na patientské nebo komunitní organizace, spolky nebo jinak zacílené neziskovky.

Nyní nás napadá, že i zde **ve Zpravodaji by mohlo vzniknout místo pro takovéto propojování.**

Proto vám chceme nabídnout možnost **zveřejnění „inzerátu na sebe samotné“**, zkrátka poptávku po tom, koho hledáte.

Pokud máte zájem o propojení, seznámení s další rodinou či rodinami, domluvte se svou poradkyní a předejte jí potřebné „vstupní“ informace o vás. Ideální bude, když sami vašimi slovy naformulujete, koho hledáte, z jakého by měl být regionu a případně kam až můžete dojet (jak jste mobilní). Kdybyste chtěli přidat i fotku, určitě je to možné.

Posílat můžete i rovnou na adresu:

pexiederova@rana-pece.cz

Alice Pexiederová, poradkyně rané péče

ZMĚNY V PŘEDEPISOVÁNÍ PLEN A EPOUKAZY

Od 1. ledna 2022 již nejsou absorpční kalhotky pro osoby se III. stupněm inkontinence plně hrazeny zdravotní pojišťovnou. Nově je zde 2% spoluúčast pacienta. Ve výsledku to znamená, že maximální měsíční doplatek za pleny ve III. stupni inkontinence je 34, 68 Kč za měsíc.

Také je budou moci předepisovat kromě určených lékařů (u dětí dětský lékař, urolog, neurolog, nefrolog, gynekolog) i jejich specializované sestry a sestry v domácí péči.

Od 1. 3. 2022 se mělo zahájit vystavování ePoukazů. Zdravotnické prostředky (i pleny) by se mohly předepisovat podobně jako se nyní předepisují léky na eRecept. Není však schválená potřebná vyhláška, tak se termín zahájení odkládá. Nyní se hovoří o 1. květnu 2022. Tak uvidíme.

Lucie Černíková, sociální pracovníce

VYPADLÁ Z HNÍZDA

Clotilde Noëlová, nakladatelství Paulinky, 2021

Asi to také znáte – dostanete knihu a nějakou dobu odkládáte, než ji přečtete. Mně se to stalo s knihou Clotildy Noëlové Vypadlá z hnízda. A když jsem se konečně dala do čtení, nemohla jsem přestat.

Kniha líčí vnější i vnitřní cestu rodiny k adopci dítěte s postižením. Formou deníkových záznamů sledujeme dvouletou anabázi se šťastným koncem a tušíme, že nová cesta všem zúčastněným právě začíná...

V každé dobré knize najdeme poselství „nám určené“. Za sebe jsem ho objevila třeba v objevování síly a moci úžasu, nacházených v drobných všednodenních zážitcích, v přijímání toho, co nás v životě naplňuje i přesahuje, občas i smete, ale přesto nacházíme sílu se zvednout a jít dál. Kniha je prodchnutá posel-

stvím lásky, ale bez patosu, bláznovstvím, které určuje cestu, ale uvědomuje si rizika.

Na profesní úrovni mě zaujalo líčení procesu žádání o adopci, o němž autorka mimo jiné píše, že většina nedorozumění a průtahů byla způsobena odlišným způsobem komunikace rodičů a odborníků. A tak mě kniha přiměla zamyslet se, jak zřetelně a jasně umím jednat s rodinami, jak lépe vyvažovat „odbornost“ s lidským vztahem, jak účinněji pomáhat.

Na stopadesátistránkovou knížku je to dost podnětů, otázek i výzev. Nemyslíte?

P. S.: Knihu si můžete půjčit v naší knihovně.

P. P. S.: Za knihu děkujeme rodině Z., jejíž Maruška jako by z očí vypadla Marušce z obálky."

Veronika Strenková, poradkyně rané péče

MOLEKULY EMOCÍ

Candace B. Pert, nakladatelství Anag, 2019

Každý z nás se, alespoň někdy, snaží přijít na kloub emocím – vlastním nebo emocím svých blízkých, v případě (nejen) pomáhajících profesí emocím svých klientů, pacientů či žáků...

Candace B. Pert, americká neurovědkyně, předkládá ve své knize Molekuly emocí pohled na emoce z hlediska své specializace, tedy jako na propojenou informační síť mezi tělem a myslí. Tím posouvá tradiční pohled západní vědy od představy mozku a nervové soustavy jako řídicího systému všech tělesných duševních projevů a pochodů k celostnímu pohledu na člověka, léčení a uzdravování.

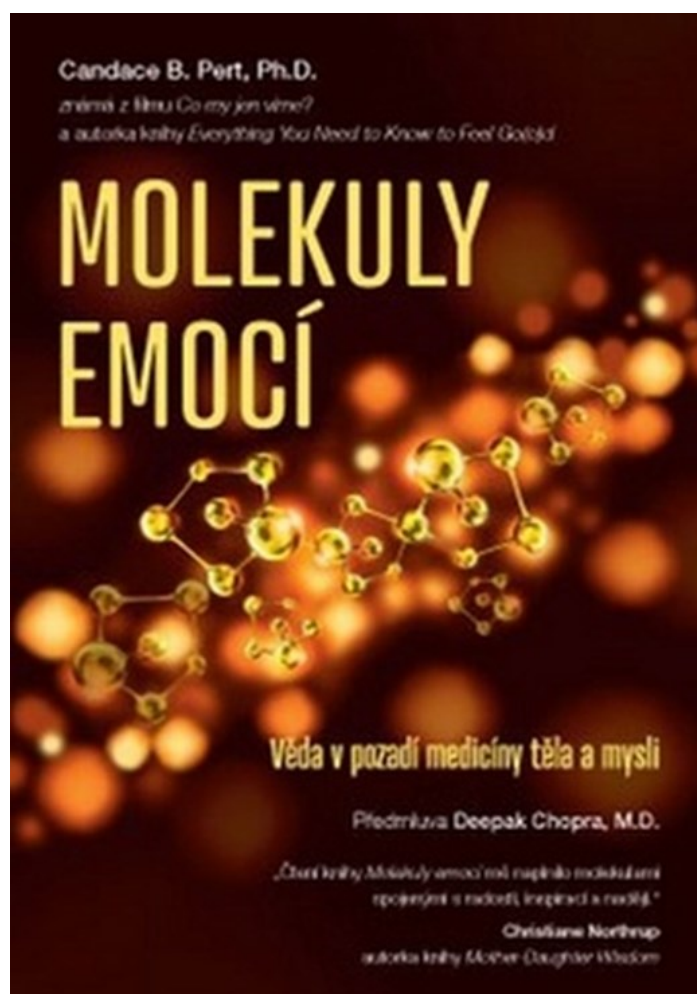
Kniha, plná cizích, mnohým neznámých či významově nejasných slov (např. ligand, chemotaxe, neuropeptid), je přitom napsána tak, aby jí mohl porozumět i laik v neurovědách. Je koncipována na dvou rovinách – jako výklad, přednáška, ale také jako příběh.

Příběh ženy, vědkyně, která od 60. let minulého století proniká do mužského světa „velké“ vědy, v němž se snaží obstát a udržet si svou vnitřní integritu. Ženy, kterou životní okolnosti i vědecké bádání přivedly k hlubokým přesahům úzké specializace a otevřely jí obzory nově vznikajícího směru – psychosomatiky. Ženy, která poznala, že naděje pro lidstvo nespočívá v soutěžení, ale v interdisciplinární spolupráci.

V knize se navíc můžete inspirovat „jednoduchými“ návody, jak vylepšit své fyzické, mentální i emocionální zdraví prostředky, které nám naše tělo samo a nezištně nabízí. A pokud selže sebeuzdravovací proces nebo jej chcete záměrně podpořit, předkládá Candace B. Pert osmidílný program pro plný a vědomý životní styl zaručující zdraví a duševní pohodu.

Řekněte, nestojí tahle kniha za přečtením?

Veronika Strenková, poradkyně rané péče

CVIČENÍ A TERAPIE PRO DĚTI S AUTISMEM - nejen pro děti s PAS

Eva Vingrálková, nakladatelství Fontána, 2016

Knížka *Cvičení a terapie pro děti s autismem* na první pohled mate tělem. Tedy vlastně... názvem! Jak fyzioterapeutka **Eva Vingrálková**, autorka knížky, v jejím úvodu říká, ve skutečnosti ji totiž napsala pro všechny děti s obtížemi ve smyslovém zpracování a právě této dost široké cílové skupině knihu plnou inspirace moc doporučujeme.

V knížce je nejprve hezky srozumitelně a stručně vysvětlen teoretický základ toho, jak smyslové zpracování funguje.

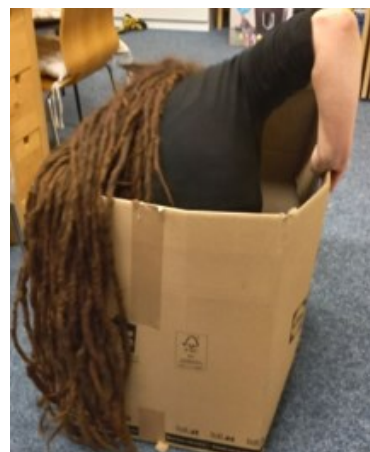
Poté autorka navazuje popisem jednotlivých smyslových systémů, a to těch dobře známých (zrak, sluch, hmat, čich, chuť), ale i těch méně „provařených“ - slyšeli jste někdy třeba o vestibulárním a proprioceptivním vnímání? Jak se v knížce dozvíte, jde o pohyb, rovnováhu a vnímání vlastního těla.

Každá oblast v knize zahrnuje nejen detailní popisy toho, jak se v každodenním životě dítě citlivé na určitý podnět může projevovat (např. vyhledává ne-

rovné plochy, všemožná točitka a skákadla a houpa-dla anebo se naopak podobným aktivitám může vyhýbat), ale i hromadu tipů na aktivity, které danou oblast rozvíjejí. Aktivit je mnoho, často jsou doplněné pěknými obrázky, s jejichž pomocí můžete hned činnost vyzkoušet! A o jaké aktivity že jde? To si už budete muset v knížce zjistit sami. Pokud si ji nechcete hned kupovat, po jednom výtisku v každém kraji ji pro Vás máme k zapůjčení. A že tolik prosíte, tak vám jednu aktivitu rovnou ukážeme:

I obyčejné věci můžete doma využít pro rozvoj vašich dětí. Z použitých otevřených krabic třeba uděláme dráhu, kterou postupně procházíme. Děťátko tím rozvíjí pohyb, plánování pohybu, při zvedání nohou musí občas balancovat a udržet rovnováhu, zrakově kontroluje prostor, ve kterém je a kam šlape a pokud krabici vyplníme různorodým materiálem, může jeho nožička dostávat i zajímavé hmatové podněty. Pokud máme krabice větší, dítěti se může líbit do nich lézt a cítit tak, kde se jejich tělo se stěnou krabice setkává – kde tělo končí a kde začíná. Přejeme příjemnou zábavu.

Zuzana Havelková, poradkyně rané péče

STUDENTSKÁ ČTVERYLKA

V listopadu minulého roku jsme zkusili experiment – na praxi se nám přihlásila takřka zároveň čtveřice studentek. Z různých vysokých škol, v různých ročnících a s různou mírou zkušeností. Romana studuje obor Sociálně pastorační práce na Evangelické teologické fakultě UK, Bětko magisterské studium speciální pedagogiky – intervence na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, Tereza magisterské studium sociální práce na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, Bety začala studovat speciální pedagogiku na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy.

Protože obecně studenty na praxe a stáže rádi přijímáme, zkusili jsme praxi sdružit s myšlenkou, že to bude podobně jako v životě – zkušenější mohou něco naučit „začátečnice“, zároveň se „holky“ mohou vzájemně inspirovat, společně se zamýšlet nad praxí, nad svým profesním směřováním a zážitky z praxe i ze studia.

Praxe byla tentokrát spíše „letem poradenským světem“, ale i tak snad něco otevřela a nakousla. Nakonec, posuďte sami.

Organizaci praxe studentek i rozhovorům s nimi se věnovala Veronika Strenková, poradkyně rané péče.

Proč jste si vybraly na praxi právě ranou péči?

Bětko: Raná péče mě zajímala hodně, protože je to jedna z možností, kam bych po škole chtěla jít. Mám ráda malé děti a také, když mohu někomu poradit a pomoci.

Romana: Výběr nebyl v tomto případě vůbec náhodný. Moc jsem stála o to absolvovat praxi v rané péči, protože je to organizace, se kterou spolupracuje SPC Štíbrova, ve kterém pracuji.

Bety: Bylo to jedno z odvětví mého oboru, které jsem moc neznala, a chtěla jsem se dozvědět, jak celkově raná péče funguje. Zčásti jsem si Diakonii vybrala i kvůli své mamce, která zde pracuje. Zajímalo mě, co přesně její práce obnáší.

Tereza: Za své studium oboru sociální práce chci pochopitelně využít co nejvíce možností pro posílání cenných zkušeností a dobrých praxí u různých cílových skupin. O odbornou praxi v rané péči jsem se ucházela kvůli tomu, že jsem zatím neabsolvovala žádnou praxi zaměřenou na rodinu s dítětem s postižením.

Jak se vám pracovalo ve skupině? Každá studujete na jiné škole, máte různé zkušenosti i jiná zaměření studia...

Bětko: Sdílely jsme si navzájem naše zkušenosti a znalosti, každá jsme to viděla z jiného úhlu, a to na tom bylo super.

Romana: Mně osobně praxe organizovaná ve skupině vyhovovala. Jednak bylo možné si vyměnit různé zkušenosti a zážitky z předchozích praxí, vidět i jiné náhledy a názory na sociální a pedagogickou práci a v neposlední řadě byla naše skupina výhodou při výrobě a kompletaci didaktických pomůcek, což byla jedna z věcí, které jsme se v rané péči s ostatními praktikantkami věnovaly.

Bety: Myslím, že jsme si všechny holky sedly dobře. Bylo fajn porovnat si mezi sebou, jak studium funguje i na jiných školách a oborech. Kromě toho holky byly trochu starší a zkušenější než já, takže jsem se nějaké věci ohledně speciální pedagogiky a sociální práce dozvěděla i od nich.

Tereza: Nebylo to pro mne poprvé, co jsem odbornou praxi absolvovala s dalšími studentkami, ale bylo to poprvé, co jsem praxi absolvovala se studentkami z jiných oborů. Práce na praxi ve skupině pro mě nebyla nová situace a věděla jsem, že se díky tomu dozvím i informace nad rámec praxe. S ostatními praktikantkami jsem si sedly a zajisté na ně budu ráda vzpomínat.

Bylo něco, co vás během praxe překvapilo? Co to bylo?

Bětko: Pro mě byla novinka, to že máte pracovníci čistě jen na sociálněprávní poradenství a myslím si, že je to fajn řešení, které ulehčí těm, co jezdí do rodin. Dále mě hodně překvapila přehlcenost a dlouhé čekací doby na službu – o tom jsem neměla ponětí.

Romana: Přemýšlím... Asi jsem se nesetkala s ničím, co by mě vyloženě překvapilo. Možná jen – a to mě překvapilo příjemně – že jsem měla jednoznačný pocit, že všechny poradkyně (a skvělá sociální pracovnice, kterou musím taky zmínit) svou práci dělají „srdcem“.

Bety: Překvapilo mě, kolik toho celá organizace má na starost. Že to není jen o chození do rodin, to jsem tušila, ale spoustu věcí okolo, které jsou potřeba (například velká místnost na hromadu pomůcek, nafukování pneumatik, vymýšlení a výroba didaktických pomůcek, kontrola případných změn v zákoně), to si člověk na první pohled neuvědomí.

Tereza: Díky tomu, že jsem o sociální službě rané péče věděla již ze školy, mě z ohledu náplně práce nic nepřekvapilo. Velmi mě ale zaujala všestrannost celého týmu rané péče, kterou zde velmi ráda vyždvihnu. Všechny členky týmu, s kterými jsem měla to štěstí se setkat, jednaly profesionálně a s lidským

přístupem. Na pracovištích byla vždy příjemná přátelská atmosféra, kterou poradkyně posléze přinášely i do jednotlivých rodin. Je více než zřejmé, že Raná péče Diakonie podporuje rodiny dětí s postižením s laskavostí a autentičností, a to ve všech možných oblastech.

Co jste si z praxe odnesly? Splnila praxe vaše očekávání?

Bětko: Mám konečně i praktickou představu, jak raná péče funguje. Našla jsem ve vaší knihovně spoustu super zdrojů do budoucna a také jsem dostala nové nápady na pomůcky. Jsem ráda, že jsem se mohla podívat na konzultaci přímo v rodině, abych se seznámila i s tím, co rodiny opravdu každý den řeší. S praxí jsem byla spokojená a děkuji, že jste mi umožnili ji u vás absolvovat.

Romana: Na praxi jsem šla s tím, že bych ráda poznala zblízka fungování rané péče. Protože i když vím, v čem spočívá základ její práce, chtěla jsem mít jasnější představu o tom, co všechno obnáší každodenní činnost poradkyň, kolik času jim zabere terénní činnost, kolik administrativní, co všechno musí dělat mimo setkání s rodinami atd.

Bety: Odnesla jsem si celkový přehled o tom, jak to v takové organizaci může fungovat, a byla jsem příjemně překvapena tím, jak jsou v Rané péči Diakonie všichni moc milí a vstřícní.

Tereza: Jsem vděčná, že jsem svou odbornou praxi mohla absolvovat v Rané péči Diakonie. Pokud bych praxi absolvovala znovu, tak bych se ráda více zapojila do přímé práce s rodinami, což pochopitelně s ohledem na mou délku odborné praxe a zároveň na aktuální pandemickou situaci bylo nyní velmi komplikované zajistit. Ráda bych poděkovala Veronice Strenkové, že dokázala flexibilně řešit vzniklé situace a snažila se, abych z odborné praxe vytěžila co nejvíce.

SPC MACHÁČKOVA V PLZNI

Nezastupitelné místo mají speciálně pedagogická centra zejména v době, kdy děti nastupují do školek. I z toho důvodu se snažíme SPC, se kterými nejčastěji spolupracujeme, postupně představovat. Dnes bychom vás rádi seznámili s [SPC v Macháčkově ulici v Plzni](#), které patří mezi klienty z Plzeňského kraje k nejvyhledávanějším.

Paní ředitelky SPC **Mgr. Karly Adámkové** se ptala poradkyně Pavla Foster Skalová.

Paní ředitelko, vstup dítěte do školky znamená pro každou rodinu velký krok, který zpravidla začíná právě kontaktováním SPC. Mohla byste mi prosím říct, kdo se může obrátit na to vaše?

V zásadě by se na nás měli obracet rodiče dětí od 3 do 26 let, které procházejí nějakým procesem vzdělávání. Nezřídka se však stává, že se na nás obrací i rodiny s dětmi mladšími – takové, které hledají, co s dítětem dělat, shánějí další informace atd. Primárně jsme školské zařízení, které funguje jako prostředník mezi rodinou a školou. Spolupracujeme s rodinami s dětmi s tělesným, mentálním a kombinovaným postižením; velkou skupinu tvoří také děti s poruchami autistického spektra.

Tady mě zajímá, jestli je podmínkou přijetí do vaší péče uzavřená diagnostika – je celá řada dětí, u kterých se i delší dobu hledá, zda se jedná o vývojovou dysfázii nebo PAS – můžou se na vás obrátit i rodiny těchto dětí?

Ano, samozřejmě můžou. Spolupracujeme s SPC pro děti s vadami řeči, máme společné klienty, často spolu konzultujeme. Většinou v době, kdy se na nás rodina obrátí, bývá už dost zřejmé, kterým směrem se bude podpora ubírat bez ohledu na diagnózu. A v případě, že se posléze ukáže, že dítě má spíš komunikační poruchu než PAS, směřujeme rodinu na odpovídající pracoviště. Naopak SPC pro děti s vadami řeči nám posílá děti, které mají výraznější projevy autistického chování. Některé naše pracovnice jsou přímo na práci s dětmi s PAS zaměřené, mají-li čas, můžou rodinám nabídnout například VOKS.

Přestože jste školské zařízení, můžete asi udělat velký kus práce i při samotném hledání diagnózy, zejména co se týká vývojové dysfázie versus PAS. Jaká je v tom vaše role?

V této oblasti stále probíhají velké debaty o tom, kdo může podobnou diagnózu stanovit, zda psycholog, nebo to musí být psychiatr. Zároveň víme, jak jsou psychiatři i psychologové přetížení, jak dlouho diagnostika trvá. Takže i když nejsme diagnostické zařízení, můžeme být jakýmsi článkem na cestě za diagnózou, můžeme rodinu nasměrovat, kam dál. Ale u většiny dětí, které se k nám dostanou, bývá problém už pojmenovaný, i když třeba není uzavřená diagnóza.

Z jaké oblasti se na vás můžou rodiny obracet, jen z Plzeňského kraje?

Ano, hlavně z Plzeňského kraje, ale máme přesahy i do Karlovarského kraje – tam pak však může být problém s financováním návštěv ve školách, spolupráce je tedy víc závislá na dojíždění rodin k nám do centra. Přesto i tak zvládáme navštívit školy mimo kraj aspoň jednou ročně.

Častěji se nám ale stává, že dítě navštěvuje základní školu v Plzeňském kraji a na středním stupni pokračuje v kraji jiném. Máme takhle děti v Praze ve škole se zrakovým postižením nebo například spolupracujeme se školou v Třeboni (Jihočeský kraj). Ta přijala dítě s PAS, učitelé byli velmi nejistí s jeho začleněním, takže kolegyně se přímo na místo rozjely udělat osvětu pro učitele, kteří byli zatím povědomím o diagnóze „nepolíbení“. A tato osvětová činnost je něco, co děláme – právě v případě nástupu dítěte na střední školu – dost často. Vysvětlíme projevy dítěte, možné spouštěče nežádoucího chování, a tím napomůžeme zmírnění obav učitelů.

Takže vy vlastně doprovázíte rodinu po celou dobu vzdělávání, a je skvělé, že to zvládáte i mimo kraj! Může se na vás obrátit rodina z jiného kraje už na začátku spolupráce?

Je to velmi individuální, v tuto chvíli ještě dokážeme děti nabírat, ale jsme velmi přetížení. Je to tedy vždy na individuální domluvě.

Mluvím o tom i proto, že vím, že další nejbližší SPC pro děti s tělesným postižením je až v Praze, při Jedličkově ústavu. Ve Středočeském kraji takto zaměřené SPC úplně chybí.

Ano, je to tak. Pokud by nás rodina oslovila, že to má třeba k nám blíž než do Prahy, určitě bychom hledali cesty, jak jim péči poskytnout, určitě bychom je neodmítli.

S čím se na vás rodiny obracejí nejčastěji? A jak by to mělo vypadat ideálně?

Rodiče nás nejčastěji oslovují s tím, že „paní učitelka říkála, že....“. Tedy na doporučení školek a škol, ve chvíli, kdy se začnou stupňovat nároky na dítě nebo se změní situace – dítě třeba nastoupí do školky a špatně se adaptuje. Učitelka vidí, že něco není v pořádku, a tak rodiče nasměruje. Také se rodiče často obrací na podnět rané péče už před nástupem do školky. Myslím, že tohle funguje dobře.

Jak potom vypadá spolupráce s SPC? Na co se mají rodiče připravit, když jdou na první vyšetření?

Určitě chceme všechny odborné zprávy, které mají k dispozici. Také se hodně vyptáváme, potřebujeme vědět, s kým dalším ještě spolupracují, jaká zařízení navštěvují. Vždycky je zapotřebí zmapovat, co se s dítětem dělo, jaké má odborníky ze zdravotnictví, jaké má odborníky z dalších služeb, třeba sociálních,

jaké navštěvuje terapie atd. Tohle se děje už během první konzultace, někdy se i kolegyně domlouvají, aby na první schůzku přišli rodiče bez dítěte tak, aby byl prostor na důkladný rozhovor. Ale i tohle je velmi individuální, záleží vždy na možnostech dítěte. Tento první rozhovor lze udělat i po telefonu.

Později je zároveň důležitou součástí i terénní konzultace. Vždycky chceme vidět, kde dítě žije, kam chodí do školky, s kým přichází do styku a jak to tam funguje.

Speciálně pedagogické vyšetření se děje hlavně formou hry a jeho cílem je zjistit úroveň schopností dítěte v různých oblastech – ať jsou to vědomosti, jemná motorika, komunikace či projevy chování atd. Důležité je také zjistit, na co dítě reaguje, co je pro něj motivační. Toto vyšetření se stává podkladem pro podporná doporučení do školky nebo do školy, jinak se zpráva nikam dál nepředává.

Výsledné doporučení vždy konzultujeme jak s rodiči, tak i se školou.

U dětí, které mají náročnější chování, se někdy domlouváme s rodiči i na sepsání jakéhosi manuálu – aby učitelé věděli, co spouští afekt, čeho je třeba dobré se vyvarovat, co na dítě zabírá.

Vím, že máte v týmu i dvě psychologičky. Jakou roli během toho hraje psychologické vyšetření?

Pro nás je psychologické vyšetření důležité pro zařazování do vzdělávacích programů, kdy potřebujeme u dítěte zjistit úroveň rozumových schopností, abychom věděli, zda má mentální postižení, případně jakého rozsahu. Na základě toho upravujeme výstupy vzdělávání.

I u předškoláčků je dobré mít psychologické vyšetření, abychom věděli, co můžeme od dítěte očekávat, a zbytečně ho nepřetěžovali.

Výhodou je, pokud už dítě vyšetření má od svého klinického psychologa, kapacitně by naše paní psychologičky všechny děti vyšetřit nezvládly.

školymach.cz

Odborná škola, Základní škola a Mateřská škola

Pomáháte rodičům školu pro dítě i vyhledat?

Toto je věc zákonného zástupce. Samozřejmě ale v praxi můžeme doporučit školu, se kterou máme zkušenosti již z dřívějšího, či nezřídka jim školu i hledáme – víme, jak složitý proces to může být. Navíc máme už docela dobrý přehled o tom, jaké školy v kraji integrují, ve kterých školách se dá dobře domluvit, ve kterých to naopak fungovat nebude.

Zajímavé je i téma asistentů pedagoga; jaké máte zkušenosti?

Asistentům pedagoga se také snažíme poskytovat podporu, říkáme jim: „Tohle dělejte, tohle také, ale tohle je už třeba moc...“, aby se nestalo, že asistent začne za dítě dělat úplně všechno. To není jeho role. Zejména u malinkých dětí je důležité, aby asistent dítěti dobře rozuměl, což ovšem neznamená, že ho nenechá dělat nic samostatně.

Je vidět, že vy vlastně celý proces vzdělávání zaštiťujete – zejména v případě inkluze. Jak je to se speciálními školami?

Ano, tam je situace jiná. Učitelé si většinou vědí dobře rady, nepíšeme tam podpůrná opatření. Někdy však naše práce může spočívat v podpoře rodiny – aby rodiče porozuměli tomu, kde jsou limity jejich dítěte, a neměli třeba tendenci ho přetěžovat.

Ale i když podpora není tak intenzivní, může se zvýšit v době, kdy dítě ukončí povinnou školní docházku a řeší se, co dál. Tam pak můžeme rodině pomoci třeba hledat vhodný učební obor.

Jak vypadá spolupráce v čase?

Jednou za rok chceme dítě vidět – na vyšetření, snažíme se ho navštívit i ve škole. Rodiče by si sami měli hlídat termín kontrolního vyšetření, často si je však zveme.

Nabízíte i terapie nebo reedukace?

Dřív jsme to dělali, zejména pro předškoláky, kdy jsme se snažili rozvíjet určité předškolní dovednosti. Víme, že je to něco, co umíme, a dělali bychom rádi, ale dnes už na to není vzhledem k přeplněné kapacitě čas ani prostor. Přesto, je-li zapotřebí rodinu nasměrovat někam dál, určitě to děláme – snažíme se mít přehled o tom, co by mohlo být pro naše klienty užitečné.

Máte bohaté zkušenosti s prací v poradenském zařízení. Jak by podle Vás měl vypadat ideál inkluze v mateřské škole?

V mateřinkách mám většinou velmi dobrou zkušenost. Záleží samozřejmě na možnostech dítěte, které je integrované – jestli může v kolektivu fungovat, nebo jestli by mu víc prospěla třída s menším počtem dětí. Dítě, které je schopné přizpůsobit se režimu, procesu ve školce, může mít z inkluze velký užitek. Lze říct, že dobrá inkluze může dítě dobře připravit na školu. Je nicméně důležité říct, že to, co může dobře fungovat v prostředí mateřské školy, nemusí už tak fungovat ve škole základní.

Děkujeme paní ředitelce a těšíme se na další spolupráci.

Více informací o SPC najdete na webu www.skolymach.cz v záložce SPC.

POMŮCKA „PRO SPOLEČNÉ HRANÍ“

Internet je velký zdroj všech možných nápadů a tipů na výrobu pomůcek. Mnoho pomůcek, které se běžně vyrábějí, je moc fajn, ale často pro nás nejsou dostupné. Řadu pomůcek si však můžeme i vyrobit, a tak si tolik nezoufat.

Tentokrát vám přinášíme tip na pomůcku, která je bezva pro koordinaci pohybu, propojování levé a pravé části těla, koordinaci zraku a pohybu, vnímání těla v prostoru, ale hlavně **parádní pro aktivizaci vzájemné spolupráce a pro zábavu.**

Je ideální pro sourozence, spolužáky, kamarády nebo rodiče a dítě, prostě pro dvojice. Každý z dvojice drží látku s otvorem uprostřed na dvou rozích. Cílem společného snažení je dostat míček do otvoru a nechat ho jím propadnout. Pokud chcete složitější za-

dání, nechte ho propadnout na konkrétní místo, třeba do krabice nebo do jiné nádoby s menším průměrem.

Sladit pohyby dvou párů rukou tak, aby míček nevyklouzl úplně stranou, aby se opravdu sesunul směrem k otvoru, k tomu ho sledovat zrakem, není vůbec jednoduché. Je potřeba také vnímat, co dělá ten na druhém konci látky, a spolupracovat.

Víme, že je často velmi těžké najít činnosti, kterým se mohou společně sourozenci v klientských rodinách věnovat. Tato hra může repertoár her lehce rozšířit.

Alice Pexiederová, poradkyně rané péče

ČERNÍ KONĚ

Jízdu na kole máme všichni moc rádi, proto v tomto sportu chceme podporovat i Mirečka. Mireček má Downův syndrom, jsou mu čtyři roky.

Vzhledem k tomu, že zatím neudrží rovnováhu na klasickém dvoukolém odrážedle, šlapání mu také ještě nejde a z tříkolky již vyrostl, hledali jsme jiné možnosti. Náhodou jsme narazili na organizaci [Černí koně](#), z.s., která sídlí v Jirnech. Trochu jsem váhala, zda mám zavolat, ale jsem moc ráda, že jsem se odhodlala. Telefonát s panem Pouchem byl velice příjemný. Vylíčila jsem, co má Mireček za problém, že ani nevím, zda je jejich kolo pro Míru vhodné... Probrali jsme vše potřebné a dohodli si osobní schůzku, kde bylo již kolo předpřipravené a během několika hodin dodělali, co bylo potřeba přímo na míru pro Míru a jeli jsme i s kolem domů.

Těším se, že až začne být trochu tepleji, začneme trénovat šlapání, tricykl má i tlačnou tyč, tak ten začátek bude jednodušší. Tímto bych chtěla moc poděkovat kolektivu Černých koní za vstřícnost, ochotu a milé setkání a také velké díky **panu Mikyskovi** z advokátní kanceláře za sponzorování tohoto tricyklu. Jsme moc rádi, že má Míra šanci osvojit si další dovednost, a tím i posilovat tělo, které má hypotonické.

Pevně věříme, že jízda na tricyklu mu přinese nejen fyzický, ale i mentální prospěch.

Hana Sklenářová

ERGOTERAPIE V RC JABLÍČKOV

Naša dcérka Sabinka mala trochu náročnejší štart do života. Po narodení jej zistili srdcovú vadu, ktorú zoperovali keď mala 7 mesiacov, o rok a pol ešte absolvovala operáciu očí. Sabča má však húževnatú povahu a všetko zvládla úplne skvele a robí nám radosť.

Stále sa však potýkame s oneskoreným psychosomatickým vývojom našej dcéry. V mladšom veku nám veľmi pomohla Vojtova metóda a hipoterapie a malá začala chodiť. Pani doktorka nám potom odporučila ergoterapiu, o ktorej sme dovtedy nemali veľa vedomostí. Po zhruba roku sa nám podarilo Sabinku zapísať na [kurzy ergoterapií v rodinnom centre Jablíčkov](#) k pani Zdenke Hyttichovej. Samotná ergoterapia je založená na stimulácii prácou, v podstate dieťa sa hrá a zároveň na sebe pracuje – ergoterapeut po konzultácii vyberie vhodné hry. V našom prípade ide hlavne o stimuláciu hrubej motoriky, ktorá zahŕňa napr chôdzu po rôznych povrchoch alebo zavesenie na lanách ako lietadlo a Sabinku to

veľmi baví. Práve vďaka ergoterapii sme sa naučili, že cvičenie zahŕňajúce hrubú motoriku dosť vplýva na Sabinkinu schopnosť sa ukladiť a sústrediť. Časom sme zahrnuli aj metódy na stimuláciu jemnej motoriky. Okrem samotného cvičenia so Sabinkou sa ergoterapeutka venuje aj konzultácii s rodičom, či už sa jedná o zvládanie niektorých situácií alebo tipov, čo môžeme vylepšiť a ako pracovať s dieťaťom aj v domácom prostredí. K našej pohode veľmi prispeli napr. masáže tváre penovými guľôčkami, od začiatku si ich Sabinka obľúbila a my tiež, hlavne vďaka ich upokojujúcemu efektu.

V našom prípade vidíme návštevy ergoterapií ako veľký prínos, aj vďaka nim som sa naučila viac porozumieť vlastnému dieťaťu. Napriek dlhej čakacej dobe vnímam túto formu podpory Sabinkinho vývoja ako veľmi prospešnú a tešíme sa na ďalší (už tretí) blok terapií.

Stanislava Rešetárová

„NECHCI MÍT TAKOVÉHO BRÁCHU“ - aneb povídání o tom, jak jsem se zúčastnila semináře o sourozencích dětí s postižením

Předem upozorňuji, že nejsem žádný fatalista, ale někdy se v mém životě dějí náhody, kterým by člověk těžko uvěřil. Není tomu tak dávno, co jsem obdržela hromadný informační e-mail od poradkyně Rané péče Diakonie ohledně konání kurzu s názvem „Sourozenci dětí s postižením: specifika, potřeby a možnosti jejich podpory“. Vzpomněla jsem si na svůj poslední rozhovor s ní, během kterého jsme na toto téma narazily. Bylo to právě proto, že se naší rodiny více než týká. Máme tři děti: sedmiletého Antonína, pětiletého Jáchyma a dvouletého Ignáce. Jáchymovi byla diagnostikována porucha autistického spektra. V rámci sourozeneckých vztahů našich dětí jsme již zažili ledacos, ale i tak jsem se rozhodla, že si o nich ráda něco poslechnu i od odborníků, a na kurz jsem se přihlásila.

Přednášejícím byl **Mgr. et Mgr. David Havelka, PhD.**, který tématu vztahů mezi zdravými a hendikepovanými sourozenci zasvětil svoji disertační práci, v jejímž rámci, mimo jiné, vznikl i tzv. STEPS: Skupinový terapeuticko-edukační program pro sourozence dětí s postižením (mimochodem moc zajímavé čtení, respektive materiály pro práci s dětmi).

Ačkoli většina účastnic kurzu byly osoby, které se touto oblastí zabývají profesně (na kurzu byli pouze dva rodiče sourozenců dětí s postižením, z čehož jedním z nich jsem byla já), ukázalo se, že značná část profesně zaměřených účastnic má zároveň hen-

dikepovaného sourozence (nutno podotknout, že dle pana Mgr. Havelky není tato skutečnost náhodná). Díky tomuto složení jsme tak měli možnost nahlížet na probírané téma z rozličných perspektiv – psychologa, sociálního pracovníka, rodiče a také samotného sourozence dítěte s postižením.

První část semináře byla určena především profesionálům z oblasti sociální péče a mluvilo se v ní o tom, jak pracovat s rodiči a posílit jejich kompetence k výchově sourozenců dětí s postižením. Ačkoli by člověk řekl, že se mě tato část, coby rodiče, netýkala, opak byl pravdou. Poté, co jsem si z úst pana psychologa vyslechla typický profil rodiče dítěte s PAS, který věru nebyl nijak povzbudivý (vysoká rozvodovost, ztráta zaměstnání v důsledku nutné péče o dítě, finanční náročnost terapií, psychická náročnost péče o dítě, sociální izolovanost apod.), začala jsem si připadat jako neviditelný hrdina. Zjištění, že přes všechny tyto uváděné obtíže a překážky, které s sebou péče o dítě s tímto postižením nese, jsme s manželem schopni obstojně zastat roli rodičů tří malých dětí a vést relativně normální život, mě naplnilo pocitem obdivu samé k sobě. A vždy si tento pocit připomínám, když si vyčítám, že se mi něco nepovedlo dle mých představ nebo jsem něco nestihla apod. Už jen ta péče o dítě s PAS z nás dělá super rodiče, ať jsme jací jsme, ať stíháme či nestíháme.

V další části semináře jsme se především zaměřili na podporu sourozenců dětí s postižením, na jejich edukaci ohledně hendikepu, pomoc při zpracování jejich emocí a vyrovnávání se s náročnými životními situacemi, který s sebou tento sourozenecký vztah přináší. To byl ostatně hlavní důvod, proč jsem se na tento seminář přihlásila.

Když se mně a manželovi konečně, více či méně, podařilo vyrovnat se se skutečností, že jedno z našich dětí má závažný hendikep, v jehož důsledku nebude pravděpodobně nikdy moci, mimo jiné, zastávat takovou sourozeneckou roli, jakou bychom očekávali od zdravého dítěte (nehraje si se svými sourozenci, jeví o ně minimální zájem, nežije s nimi, ale spíš vedle nich), dospěl náš nejstarší syn do věku, kdy se s touto skutečností rovněž potřebuje vnitřně „poprát“. Kdo jiný by mu v tom měl být průvodcem a oporou, než jeho rodiče. Ale jak tuto citlivou věc uchopit, aby člověk nenadělal víc škody, než užítu? Seminář mi v tomto směru poskytl návodné odpovědi a jako bonus ještě mnoho námětů k přemýšlení. Kdo by tušil, že je využiji již tak záhy po absolvování kurzu.

Ani ne tři týdny od mé účasti na semináři jsem jednou večer ležela s nejstarším synem Toníkem v jeho posteli. Bylo to těsně před tím, než měl jít na kutě. Probírali jsme program nejbližších dnů a řeč se náhodou stočila i k jeho autistickému bratru Jáchymovi. Opět, jako již v minulosti několikrát, se Toník pozastavoval nad tím, že si Jáchym neví rady s dovednostmi, které děti jeho věku již běžně zvládají – nemluví, nenavazuje přátelské vztahy s jinými dětmi, nehraje si ... **rozhodla jsem se, že zřejmě nazrál ten pravý čas neomezovat se již jen na povrchní vysvětlení, kterým jsme na jeho poznámky tohoto typu do té doby reagovali, že z toho Jáchym vyroste a vše dožene, ale poprvé představit pojem „autismus“ a zlehka vysvětlit, o co jde a jaké jsou jeho projevy.** Slovo „autismus“ již Tonda v naší domácnosti pochopitelně slyšel mockrát, nikdo o něm ale ještě nikdy nemluvil přímo s ním.

Uprostřed našeho rozhovoru o autismu a jeho bratrovi najednou Toníkovi vstoupily slzy do očí. Pláč nakonec spolkl a jen se zabořil obličejem do mé ná-

ruče. Potom se na mě podíval a vyhrkl: „Mami, já nechci mít Jáchyma za bráchu. Vůbec si se mnou nehraje a nijak se o mě nezajímá.“ A pak se do mě opět zabořil svým obličejem. Kdyby mi toto řekl před seminářem, zřejmě bych to vydatně oplakala a asi bych mu i trochu vyčetla, že o svém bratrovi říká takové věci. Díky panu Mgr. Havelkovi jsem ale věděla, že **právě došlo k velmi důležitému okamžiku.** Tou na první poslech nelichotivou poznámkou totiž Toník dokázal odhodit všechny společenské konvence, které nám ukládají nemluvit o druhých ošklivě, zvláště pak ne o svých vlastních sourozencích, kteří jsou navíc ještě hendikepovaní a kolem kterých se často točí chod celé domácnosti, a nechal vyplout na povrch negativní emoce, které se v něm pravděpodobně již nějakou dobu střádaly, ale o kterých neměl dosud odvalu s někým mluvit. Tím, že se s nimi svěřil právě mně, se posílila naše vzájemná důvěra, že spolu můžeme mluvit o všem, i když to zrovna není to, co po nás vyžadují nepsaná společenská pravidla. A kromě toho jsem ještě dostala skvělou příležitost nechat syna přijít si na to, že to s tím bráchou nebude tak černé, jak se mu zdá.

„Opravdu si spolu vůbec nehrajete?“ ptám se ho. „No leda když jsem s Jáchymem v posteli a snažíme se tam přeprat tátu, to mě baví,“ odpoví Toník po chvíli přemýšlení. „No vidíš, tak to už máme jednu společnou hru. A co třeba skákat s Jáchymem na trampolíně? To tě nebaví?“ ptám se dál. „No jo, vidíš, to je vlastně taky bezva,“ přitakává. Následně společně přicházíme na to, že ještě oba rádi plavou, jezdí na kole a čvachtají v loužích. Jáchym se navíc začíná učit hrát společenské hry – už umí pexeso, brzy se začne učit „Člověče nezlob se“ a dost možná, že se nakonec naučí i šachy a stane se Toníkovým protihráčem. **Zdálo se, že se Tondovi opravdu ulevilo a bylo vidět, jak ho těší, co vše vlastně s Jáchymem dělájí společně, ač má často pocit, že tomu tak není.** Za dalších deset minut už spokojeně oddechoval v peřinách a já v duchu děkovala panu Havelkovi za rady a doporučení, díky nimž jsem u této rodičovské zkoušky obstála se ctí.

Kristýna Kosinová

HRAJEME SI S MYŠ-LIŠ

Webové stránky Hrajeme si s Myš-Liš vznikají pro jedinečné děti, které mají život o něco složitější. Postupně na stránky přidáváme články od odborníků i od rodičů, videa, písničky, hry, pracovní listy a tipy na aktivity, které mohou dětem pomáhat ke zlepšení senzomotorických schopností, spolupráce a komunikace. Naším cílem je, aby si děti trénink nových dovedností užívaly, aby si hrály a zažívaly úspěchy.

Stránkami děti i dospěláky provází především duo MYŠ-LIŠ. Aktivizující, motivující, trošku ztřeštěná a legrační myš-Lenka a moudrá, laskavá a pečovatelská liška Lili. Tyhle dvě úžasné osůbky mají spoustu kamarádů mezi zvířátky i lidmi, které budou na stránkách postupně představovat. A tahle parta, to jsou právě MYŠLIŠÁCI, kteří si rádi hrají, rádi se smějí a rádi přijímají výzvy.

A kde se vůbec MYŠLIŠÁCI vzali? Kdybychom to řekli úplně jednoduše, tak se jednoho dne spojily 3 sny, které se díky jednomu velkému malému učiteli přenesly do jedné myš-lenky a společného cíle.

Ty sny patří Lindě, Markétě a Jindře, které se už dlouhou dobu věnují práci s dětmi a pro děti. Ale MYŠ-LIŠ projekt by pravděpodobně nevznikl nebýt

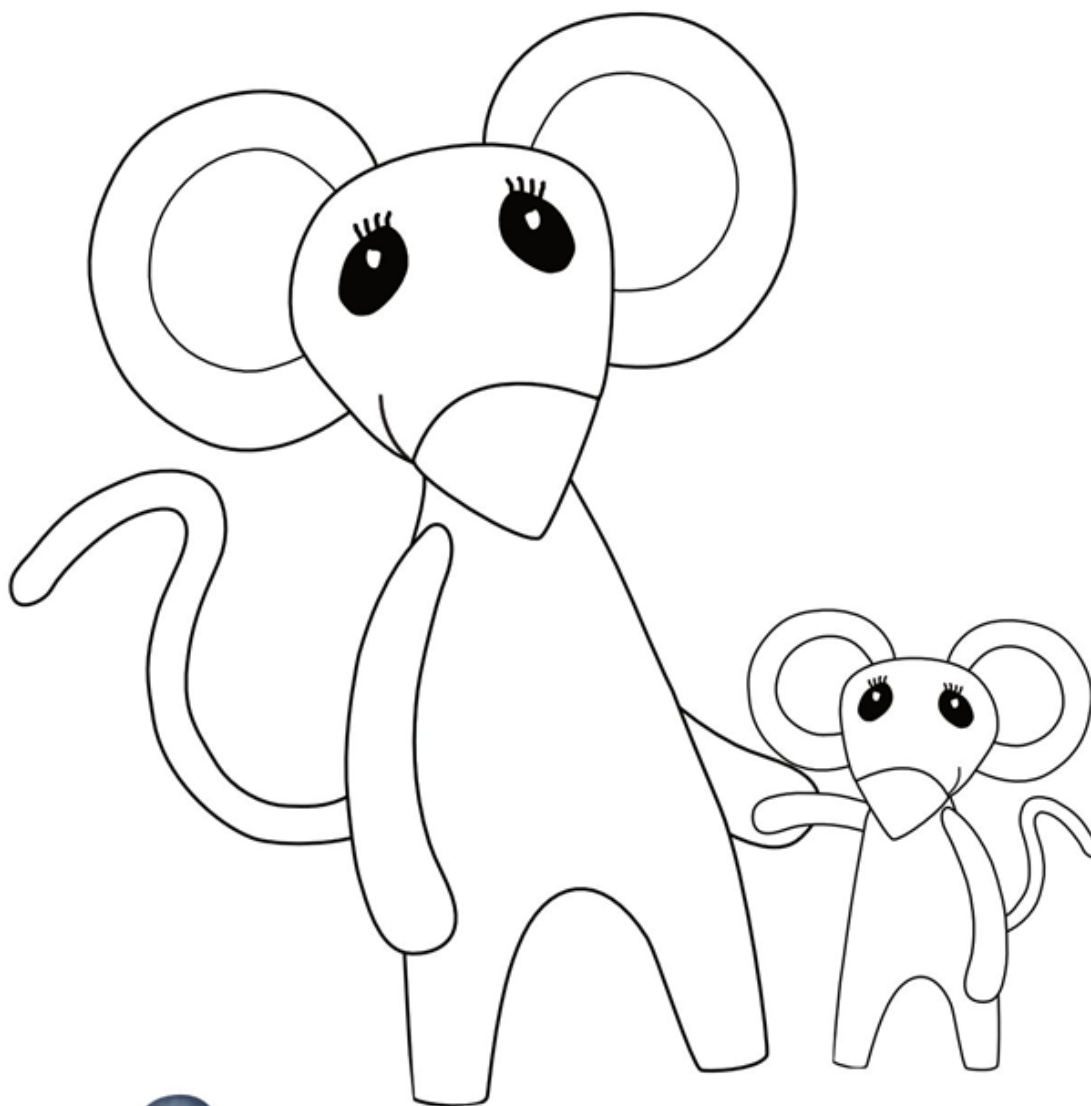
jednoho veselého, malého klučiny, který jim ukazoval cestu a svými nadšenými reakcemi na myšlišácké nápady obrovsky podporoval jejich úsilí. Davídek je čtyřletý šikula se širokým úsměvem, kuráží rytíře a obrovskou důvěrou v přátelství. Narodil se s Angelmanovým syndromem, vrozenou genetickou vadou. A právě on byl velkým motorem pro další rozhodnutí a kroky, a dovedl tak MYŠ-LIŠ až k Nadaci Laboratoř Vodafone, u které tento projekt získal podporu, a MYŠLIŠÁCI tak mohou začít plnit svoje poslání.

S otevřenou náručí vítáme nové kamarády, kteří by si rádi pohráli, zazpívali, zařádili, něco hezkého si vytvořili nebo si vyposlechli nové příběhy. A kdybyste se chtěli zapojit i nějakým vaším článkem, postřehem, obrázkem, nápadem, budeme moc rádi, když nám napíšete!

Hravé aktivity pro děti a inspiraci pro rodiče vám MYŠ-LIŠ přináší na svých stránkách www.myslis.com, které vám tímto s velkou radostí představujeme.

Jindra Bartošová, muzikoterapeutka

Vymaluj myšky, jak se ti barevně líbí, nemusí být stejné jako předloha. Jestli chceš, přimaluj pozadí, můžeš myšky vložit do pokoje nebo je nechat proběhnout po louce, dej jim do ruky, co podle tebe potřebují, chtějí mít....

www.myslis.com

Copyright © březen 2022 Raná péče Diakonie
All rights reserved.

Redakční práce: Alice Pexiederová

Sazba: Lucie Černíková

Ilustrace: Martin Rybář

Autorka postavičky z titulní

stránky: Galina Miklínová

Pracoviště Rané péče Diakonie:

Machatého 683/10, Praha 5

Domažlická 1159/9, Praha 3

Mírové nám. 19, Horažďovice

Jindřichova 337, Děčín

Kontakt:

tel: 235 518 392

e-mail: info@rana-pece.cz

www.rana-pece.cz

www.facebook.com/RanaPeceDiakonie

Jsme součástí **Diakonie ČCE - Střediska celostátních programů a služeb**

Čajkovského 1640/8

130 00 Praha 3

Ředitel: David Michal

www.scps.diakonie.cz

Vedoucí rané péče:

Mgr. Anna Slováčková

Poradkyně rané péče:

Mgr. Barbora Jiráková

Mgr. Alena Kunová

Mgr. Pavla Foster Skalová

Mgr. Veronika Strenková

Mgr. Kristýna Bezděková

Bc. Alice Pexiederová

Bc. Monika Menclová, DiS

Mgr. Zuzana Havelková

Bc. et Bc. Adéla Závorková

Bc. Alexandra Chomiszaková

Mgr. Vlasta Spilková

Mgr. Kateřina Šmolíková

Mgr. Pavla Těhníková (na RD)

Mgr. Ewa Svoboda (na RD)

Bc. Barbora Kremlová (na RD)

Sociální pracovnice:

Mgr. Lucie Černíková

Koordinátorka:

Petra Dušánková

Děkujeme paní **Jitce Rohanové** za první korektury textů a **všem statečným přispěvatelům** za chuť se s námi podělit o své zkušenosti.

**NEMÁTE-LI ZÁJEM ZPRAVODAJ DOSTÁVAT, NAPIŠTE PROSÍM VÁŠ POŽADAVEK
NA INFO@RANA-PECE.CZ.**